

Agder og Telemark

BISPEDØMMES PLAN VED KATASTROFER OG
ULYKKER
À jour juni 2010.

Innholdsfortegnelse

BISPEDØMMETS PLAN VED KATASTROFER OG ULYKKER

1. Innledning	s 3
2. Den sivile beredskap.....	s 3
Organisering av redningstjenesten	s 3
Varsling, informasjon og annen støtte til pårørende	s 4
Samarbeidende parter	s 5
2.3.1. Særlige institusjoner/organer for psykososial støtte.....	s 5
Særlige utfordringer i regionen	s 7
2.4.1. Særlige utfordringer i Telemark	s 7
2.4.2. Særlige utfordringer i Aust- og Vest Agder	s 7
3. Kirkens rolle.....	s 7
Bispedømmerådet/biskopen	s 8
Prostene	s 9
Kirkelig LRS-team (prester og/eller diakoner).....	s 10
Kirkelig personell på senter for overlevende og pårørende.....	s 11
Hendelser/ulykker som ikke nødvendiggjør at LRS er i funksjon	s 12
Ved sykehus.....	s 12
Telemark.....	s 12
Aust- og Vest Agder	s 13
4. Lokalmenighetens beredskap	s 13
5. Mediene og kirkens offentlige rolle.....	s 13
6. Oppfølging.....	s 14
6.1 Oppfølging av kirkelig personell.....	s 14
6.1.1. Oppfølging av kirkelig personell som har besørget varsling av pårørende	s 14
6.1.2. Oppfølging av kirkelig personell ved pårørende- mottakssenter	s 14
6.1.3. Oppfølging av kirkelig personell tilknyttet eventuell svartelefon for pårørende	s 14
6.2. Oppfølging av berørte.....	s 15
7. Annet ressursmateriell	s 15
HJELPEMIDLER FOR DET ENKELTE LEDD VED INNSATS	s.15

VEDLEGG

1. Rundskrivnet fra politidirektoratet 2007/003
2. ”Plan for kompetanseoppbygging”
3. Bakgrunn og begrunnelse for sørgegudstjeneste
4. Ordning for sørgegudstjeneste

5. Tiltakskort LRS-prest
6. Liste over kirkelig personell
7. Tiltakskort for leder av den kirkelige tjenesten for overlevende/pårørende
8. Menighetens plan ved katastrofer og ulykker
9. Når katastrofen rammer – en momentliste
10. Informasjon og råd til de berørte
11. Barn og unges reaksjoner

1. Innledning

Målsettingen med denne planen er

- at HRS-/LRS-prester og øvrig kirkelig personell er beredt på og har kunnskap om sin plass og sine oppgaver i en krisesituasjon
- at menighetene er beredt på å organisere en hjelpe- og støttetjeneste

Målgruppen for det som står å lese i denne planen er i første rekke prester, diakoner, proster og daglig ledere i fellestrådene.

En arbeidsgruppe under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet utarbeidet i 1991 ”Den norske kirkes tjeneste ved katastrofer og ulykker”. Denne utredningen ligger fortsatt til grunn i arbeidet med kirkens katastrofeberedskap.

I tillegg til denne planen vil det være nødvendig at kirkelig personell har materiell lett tilgjengelig ved eventuell innsats. Dette er omtalt i denne planen, s. 10.

Beredskapen i form av skriftlige ressurser vil da bestå av tre hoveddeler:

- ”Den norske kirkes tjeneste ved katastrofer og ulykker”
- Bispedømmets plan ved katastrofer og ulykker
- Hjelpemidler for det enkelte ledd ved innsats

Nevnes må også heftet ”Helhetlig omsorg. Veiledning om oppgaver og rollefordeling etter ulykker og katastrofer”, utgitt av Justis- og politidepartementet.

Planen trer i kraft når situasjonen går ut over den alminnelige funksjon med varsling av dødsfall (jfr. Rundskriv 2007/003).

2. Den sivile beredskap

2.1 Organisering av redningstjenesten

Når det som følge av ulykkens størrelse eller kompleksitet for øvrig er behov for det, vil politidistriktene utføre sine oppgaver i hendelsen som lokale redningsentraler (LRS),

underlagt en hovedredningsentral (HRS), i et system hvor den livreddende innsats skjer i et samvirkeprinsipp mellom flere på skadested/i søksområde.

Redningstjenestens primæroppgaver er å berge liv og helse i en akuttsituasjon gjennom et samvirke mellom deltakerne.

Redningstjenesten er organisert i to HRS (en for Sør-Norge og en for Nord-Norge) og 28 underordnede LRS (21 i Sør-Norge og 7 i Nord-Norge). Hvert politidistrikt (inklusive Sysselmannen på Svalbard) er også en lokal redningsentral, og lensmannskontorene er en del av politidistriktenes interne organisering. LRS har sitt sete der hvor politimesteren har hovedkontor. Til hver LRS er det oppnevnt en prest eller diakon som rådgiver. Nødetatene politi, brann og helse samt bl.a. representanter for forsvar og Telenor i tillegg til Sivilforsvar og frivillige, utgjør ledelsen i LRS, med politimesteren som leder. Samme samvirkeprinsipp er lagt til grunn for sammensetningen av ledelsen ved HRS-ene. Til hver HRS er oppnevnt en prest som rådgiver.

Lokal redningsentral (LRS) er en *funksjonell* organisering for å løse en oppgave når en redningsinnsats skal utføres i et politidistrikts ansvarsområde. Det er hele tiden politiets ansvar å sørge for koordinering av slik innsats mellom innsatsressursene. Om det løses av dem som kommer fra nødetatene uten annen støtte, eller om det må ytes mer bistand fra frivillige eller andre offentlige organer, endrer ikke ansvaret for *funksjonen* LRS.

Erfaringsmessig ledes nå de fleste redningsaksjonene "inne" fra operasjonssentralen i politidistriktene ut motskadestedsleder/søksleder. Når det er behov for støtte i ledelsen på grunn av kompleksitet/omfang, kan operasjonsleder tilkalle støtte og fortsatt lede, eller han/hun kan be om at det blir en stabsledelse som *overtar* ledelse og koordinering av LRS-funksjonen (mot redningsaksjonen). Stab er tradisjonelt et uttrykk for "politimesterens ekstraordinære ledelsesapparat når det ordinære ledelsesapparat ikke er tilstrekkelig." LRS-funksjonen er således uavhengig av om det settes stab som ledelsesapparat eller ikke.

Bispedømmet har i dag to politidistrikter. Det er Agder Politidistrikt som dekker begge Agderfylkene, og Skien politidistrikt som dekker hele Telemark.

2.2 Varsling, informasjon og annen støtte til pårørende

Melding til pårørende om dødsfall utenfor hjem eller helseinstitusjon, er et politiansvar. I Norge er det innarbeidet praksis at politiet ber Kirken (prest/diakon) om å ta kontakt med den/de pårørende på deres hjemsted (eller annet kjent oppholdssted) med anmodning om å gi slik melding, jfr. Politidirektoratets rundskriv 2007/003: Formidling av informasjon til pårørende ved brå død, ulykke, katastrofer og kriminelle handlinger. Dødsfallet eller ulykken kan utløse bistand fra kommunalt kriseteam der kirkelig personell vanligvis er representert, og der representant for annet tros- eller livssynssamfunn kan tilkalles.

Ved ulykker med mange rammede skjer i prinsippet det samme. Men det er behov for et større apparat for at kirkelig personell og andre hjelpere skal kunne utføre sitt oppdrag tilfredsstillende.

I praksis vil pårørende ofte bli hurtig varslet om ulykken, oftest gjennom nyhetsmedia, og vil henvende seg til de stedene de tror de kan få informasjon om skadde, døde, savnede etc. En HRS vil kunne få som oppgave å ivareta informasjon fra og til pårørende når det ikke er noen

aktuell LRS/politidistrikt (ulykker i internasjonalt farvann eller lignende), eller på anmodning fra en LRS.

Til varslingsarbeidet har man bistand fra de prester Kirken har utpekt og knyttet opp mot aktuell HRS eller LRS. Denne kontakten med pårørende for informasjon og oppfølging vil normalt fortsette etter at selve redningsarbeidet er avsluttet, og er ofte et samarbeid mellom politi, kirkelig personell og andre fagpersoner. Det psykososiale støtteamarbeidet kan i akuttfasen ta form av tilrettelagte sentre på hotell eller i andre forsamlingslokaler. Politiet bidrar ved opprettelse av slike sentre, mens det psykososiale arbeidet ledes av sosial- og helsetjenesten. Kirkens bistand inngår i dette tverrfaglige arbeidet.

2.3 Samarbeidende parter

Det er mange aktører i arbeid etter både større og mindre ulykker. En oversikt over disse finnes i veilederen "Helhetlig omsorg. Veiledning om oppgaver og rollefordeling etter ulykker og katastrofer" (Justis- og politidepartementet).

Den norske kirke er formelt innlemmet i samarbeid med politiet om redningstjenesten. Der hvor kirkelig personell er i direkte kontakt med berørte etter ulykker, vil det være naturlig at også representanter for andre kirker, religioner og livssynsamfunn trekkes inn der det er behov for det. Ved å se på hjemmesiden til Samarbeidsrådet for tros- og livssynsamfunn kan man finne representanter for de ulike samfunnene. Disse vil være behjelpelige med å finne fram til eventuelle lokale kontakter: www.trooglivssyn.no. Trossamfunn tilsluttet Norges Kristne Råd finnes under www.norgeskristnerad.org

Det er en stor fordel om kirken på ethvert sted har god kontakt med andre kirke- og livssynsamfunn, slik at samarbeid lett kan etableres ved behov.

2.3.1. Særlige institusjoner/organer for psykososial støtte.

Kommunale psykososiale tjenester:

I mange kommuner er det opprettet kriseteam/psykososiale omsorgsteam som har en viktig oppgave ved ulike mindre og større kriser og ulykker i området.

Noen av kommunene har også gått sammen om slike team.

Ved behov for støtte fra kommunale/interkommunale kriseteam / psykososiale omsorgsteam har politiet innarbeidet en praksis på å ringe den lokale legevakt som til enhver tid har oppdaterte oversikter over slike team. Dersom den kirkelige beredskap skulle ha behov for en slik hjelp anbefales det at samme prosedyre med kontakt opp mot de lokale legevakter benyttes.

Jfr forøvrig. brosjyrer på nettet. vedr.: Distrikts Psykiatrisk senter (DPS), Spesial Pedagogisk tjeneste (SPT), Barne- og ungd. psyk. poliklinikk. etc.

Psykososialt team Sør - for flyktninger i Agderfylkene og Telemark

Besøksadresse: Psykososialt team
Sør Sørlandet Sykehus Kristiansand
Enebolig 21, 4615 Kristiansand
Telefon: 38 03 85 80
E-mail: birgit.lie@vas.no

Psykososialt team for flyktninger i helseregion sør

Psykososialt team for flyktninger i helseregion sør dekker fylkene Aust- og Vest-Agder, Telemark, Vestfold og Buskerud. Teamet ble opprettet i 1998. Det som før var psykososiale team ellers i landet er nå blitt Regionale senter om vold og traumatisk stress, RVTS. Disse er lokalisert henholdsvis i Tromsø, Trondheim og Bergen. **Psykososialt team sør vil i løpet av 2007 også bli en del av et regionalt senter.**

Teamet samarbeider også med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) og Nasjonalt kompetansesenter for migrasjonshelse (NAKMI) i Oslo.

Akutt-telefoner

Legevakt – i kommunene

Sykehuset Telemark. 35 00 35 00

Psyk. avd. (Flere avd)		Tlf. 35 00 35 00
Distr.psyk senter	- dagtid - DPS	Tlf. 35 00 35 00
Spesial Perdagogisk tjeneste	- dagtid - SPT	Tlf. 35 00 35 00

Barne- og Ungd.psyk. seksj.	- dagtid	Tlf. 35 00 35 24
Barnevernsvakt		Tlf. 90 05 33 04

Hjelpetelefoner

Røde Kors- telefonen for barn og ungdom	Tlf. 800 33 321
Hjelpetelefonen	Tlf. 810 30 030
Kirkens SOS	Tlf. 810 33 300

2.4 Særlige utfordringer i regionen

2.4.1.Særlige utfordringer i Telemark.

Telemark. jfr. ROS analyser hos fylkesmann.

Jfr. opprettelse av et eget: Katastrofeberedskapsråd for Grenland (særlig siktet inn mot industrien) på grunn av særlige utfordringer i Grenland: flyplass, skipstrafikk/havneforhold, industri, jernbane. Rådet er vidt sammensatt, men uten repr. fra prestatj., som muligens tenkes i ivaretatt via Politiet (LRS) og Sykehus(psykosos.helseteam).

Regionen har særlig varslings ved gasslekkasjer.

Telemark har sesongvise, store befolkningskonsentrasjoner i flere fjellområder og ved sjøen, regioner med liten innsatskapasitet. Ved akutte kriser må disse regioner tilføres ressurser.

2.4.2. Særlige utfordringer i Aust- og Vest Agder.

Når det gjelder agderfylkene finnes det også ROS oversikter i de enkelte fylker. Følgende sårbarhetspunkter trekkes spesielt fram:

- E-18 gjennom begge fylkene.
- NSB jernbanetraffikk med både personfrakt og diverse farlig godstrafikk.
- Fergeforbindelser til utlandet. Color Line og Masterferries.
- Containertraffikk i forbindelse med inn- og utskipning fra de store havnene.
- Industri. Det er i dag registrert 7 industriforetak som kommer inn under storulykkeforskriften. 3 av disse industriene er såkalte § 9 klassifisert, dvs klassifisert som svært risikofylte.
- Store befolkningskonsentrasjoner i forbindelse med ferie /fritid sommer og vinter.

3. Kirkens rolle

Ved en eventuell ulykke/katastrofe anser Agder og Telemark bispedømme det som aktuelt at LRS kan ha behov for å benytte kirkelig personell på flere områder. Det ene vil være i forbindelse med varslings/kontakt med pårørende på deres respektive hjemsted/tilholdssted. Videre vil man kunne se for seg at kirkelig personell kan bli trukket inn og benyttes ved en eventuell opprettelse av et pårørende- mottakssenter. Dersom det er aktuelt å opprette en egen telefon hvor pårørende, media og andre involverte kan henvende seg, vil det kunne være aktuelt med en kirkelig støtte også ved denne. Dette for primært å kunne ivareta dem som bemanner svartelefonen, samt for å kunne bistå disse med det som det måtte være behov for.

I Agder og Telemark bispedømme vil kirken ha roller og oppgaver på flere plan. På overordnet plan er bispedømmerådet og biskopen. I punkt 3.1. vil det fremgå hva som er deres roller og oppgaver. Prostiene vil også ha viktige funksjoner som fremgår av punkt 3.2. Sist men ikke minst vil de lokale menigheter i bispedømmet være viktige med tanke på at disse ofte er førstelinjetjeneste i forhold til varslings, ivaretagelse og oppfølging av pårørende og etterlatte i forbindelse med ulykker/katastrofer og lignende.

3.1 Bispedømmerådet/biskopen

Biskopen oppnevner LRS-prester/diakoner (HRS-prester/diakoner) og deres stedfortredere til et LRS-team og meddeler disse til politimesteren. Disse er i Agder og Telemark bispedømme:

Aust og Vest Agder

LRS-prest

Helge Smemo, Studentprest Universitetet i Agder

Kontor: 38 14 21 40

Privat: 38 02 24 28

Mobil: 90 07 77 87

Epost :helge.smemo@uia.no

Stedfortreder 1:

Hans Jørgen Wennesland, sokneprest i Lund

Kontor: 38 19 68 73

Privat: 380 20382

Mobil: 91 57 76 21

Epost : hans.jorgen.wenneslandkristiansand.kommune.no

Stedfortredere 2

Theis Salvesen, sokneprest i Tveit

Kontor: 38 19 68 90

Mobil: 99 56 33 76

Priv: 38020382

Epost: theis.salvesen@kristiansand.kommune.no

Stedfortreder 3:

Hilde Elise Andreassen, Kapellan i Søgne

Kontor: 38055718

Mobil: 47854770

Epost: hildeelise@sognemenighet.no

Telemark:

LRS-prest:

Gunnar Thelin

Nedre Einaren 1, 3744 Skien

Tlf. a. 35 58 90 81

Tlf. m. 481 89 454

gunnar.thelin@skien.kommune.no

Allan Hjort

Symrekleiva 3, 3928 Porsgrunn

Tlf. a. 35 51 02 66

Tlf. p. 35 56 82 33

Tlf. m. 466 61 430

allan.hjort@porsgrunn.kommune.no

Hege Merethe Andal

Kirkeveien 18, 3950 Porsgrunn

Tlf. a. 35 56 04 80

Tlf. m. 932 01 909

hege.andal@porsgrunn.kommune.no

Svein Lindebø

Ekornv. 6, 3944 Porsgrunn

Tlf. a. 35 50 63 30

Tlf. p. 35 56 70 04

Tlf. m. 971 85 048

svein.lindebo@skien.kommune.no

Beredskapsprest er alltid tilstede gjennom de prostivise beredskapsnummerene.

Bispedømmerådet holder planverket oppdatert. Rådet skal videre sørge for at der er lister over potensielt personell og at disse har tilstrekkelig kunnskap og følelsesmessig beredskap til å delta i krise- og katastrofearbeid. ”Plan for kompetanseoppbygging” legges til grunn i dette arbeidet (vedlegg 2).

Kontaktperson på bispedømmekontoret:

Bjarne Nordhagen , personalrådgiver

Kontor: 38 10 51 31

Privat: 38 39763

Mobil: 90996790

3.2 Prostene

Ved varsling/ dødsbudskap osv vil det være naturlig at man benytter seg de beredskapsordninger som finnes i hvert prosti. Det er prostens oppgave å følge opp det kirkelige personellet i sitt prosti ved å kunne tilby avlastning og støtte fra andre kirkelige tilsatte når det måtte være behov for dette. Det er også prostens oppgave å tilrettelegge nødvendig oppfølging, debrief osv for involvert personell i etterkant.

Bispedømmet er inndelt i 11 prostier som alle har sine beredskapsnummer for kirkelig beredskap. Disse er følgende:

Prosti	Beredskapsnummer	Merknad
Kristiansand domprosti	95492963	
Mandal prosti	38261811	
Lister prosti	95131356	
Otredal prosti	95460523	
Vest Nedenes prosti	95474793	
Arendal prosti	99098644	
Aust Nedenes prosti	95466458	
Bamble prosti	95475205	
Skien prosti	41573644	
Aust Telemark prosti	95463232	
Vest Telemark prosti	37077110	

Disse beredskapsnummer er bemannet av vakthavende prest på hverdager mellom kl 17.00 og 08.00, samt i helger fra fredag kl 17.00 til mandag morgen kl 08.00. På dagtid (mellom kl 08.00 og 17.00) kontaktes lokal prest i aktuelt sokn.

Mandagen er normalt fridag for prestene og noen prostier har derfor også bemannet beredskapstelefonen mandag på dagtid. Prosedyre må derfor være at man mandagene på dagtid primært forsøker beredskapsnummer for aktuelt prosti, men dersom dette nummer ikke er bemannet må lokal prest kontaktes.

Det er viktig at prostene i det enkelte prosti har ansvar for å sende inn endringer og oppdateringer av lister på det kirkelige personell, samt eventuelle endringer av

beredskapsnummer, vaktordninger osv, til bispedømmekontoret. Bispedømmekontoret vil så videresende disse opplysninger til aktuelt politidistrikt og LRS prester.

3.3 Kirkelig LRS-team (prester og/eller diakoner)

Det kirkelige LRS-team skal være tilstrekkelig informert av sine overordnede om tjenesten. De tar selv kontakt med den lokale politimester for gjensidig informasjon om oppgaver og eventuelle øvelser.

Funksjon og oppgaver ved innkalling til tjeneste ved politidistriktet (som følge av rundskriv fra politidirektoratet 2007/003, vedlegg 1) er følgende for Agder og Telemark bispedømme:

Tiltakskort LRS prester

Ansvarsområde

Du er hovedansvarlig for organiseringen av de kirkelige tjenester ved katastrofer og ulykker, og utgjør for øvrig en del av LRS-funksjonen.

Oppgaver

- du innkalles til tjenesten av politiet, eller tar selv kontakt i en krisesituasjon og skal:
- innkalle ledere og annet kirkelig personell til senter for overlevende og pårørende i henhold til ulykkens omfang og hvem ulykken har rammet
- ha løpende kontakt med de kirkelige lederne på de aktuelle sentrene
- ha løpende kontakt med kirkelig leder av mottak på sykehus
- innkalle kirkelig personell til sentrene etter anmeldt behov
- gi bistand til disse lederne i aktuelle spørsmål
- vurdere behovet for kirkelig personell til støtte ved identifisering
- vurdere behovet for kirkelig personell til støtte ved syning
- påse at transport og mottak av kister skjer på en respektfull og god måte
- bistå politiet i religiøse og kulturelle spørsmål
- vurdere behovet for kirkelig støtte til annet innsatspersonell
- sørge for at minnemarkeringer og sørgegudstjeneste (vedlegg 3 og 4) vurderes holdt
- orientere berørte menigheter
- orientere berørte proster
- orientere biskopen
- føre loggbok over egen aktivitet
- generelt henviser til politiets opplegg for medieinformasjon
- følge opp retningslinjene trukket i veiledningen ”Mediene og kirkens offentlige rolle ved ulykker og katastrofer”
- avgi en skriftlig oppsummerende rapport til politimesteren, biskopen og Kirkerådet

Samarbeidslinjer

Du er i LRS-arbeidet underlagt politimesteren.
Nærmeste overordnede i kirkelige spørsmål er biskopen.

Dette tiltakskortet bør forefinnes på LRS-prestens/-diakonens bosted og medbringes sammen med kirkelig identitetskort (=tjenestebevis) ved innkalling til tjeneste. (Se også s. 10).
Tiltakskortet finnes også i vedlegg 5.

3.4 Kirkelig personell på senter for overlevende og pårørende

Når LRS og LRS-presten finner det påkrevet, blir annet kirkelig personell innkalt til tjeneste blant overlevende og pårørende.

Lister over kirkelig personell til å lede kirkens arbeid ved senteret og til sjelesorg og støttarbeid: Se vedlegg 6.

Målsettingen med kirkens arbeid er å bistå overlevende, pårørende og andre berørte gjennom informasjon, samtale og sjelesorg. Til dette arbeidet vil det kunne være nødvendig å ha et personell med oppgaver som beskrevet nedenfor. Antall personer må tilpasses situasjonen. De som møter kan bære tjenestedrakt, og vil trenge kirkelig identitetskort (=tjenestebevis).

Tiltakskort leder for kirkelig personell ved pårørende- mottakssenter.

Ansvarsområde

Du er ansvarlig for den kirkelige tjenesten på senteret.

Oppgaver

- du innkalles av LRS-presten eller tar selv kontakt med denne og skal:
- melde deg for politiets ledelse av senteret og for lederen av de psykososiale tjenester
- organisere den kirkelige tjenesten
- føre loggbok
- i samråd med lederen for den psyko-sosiale tjenesten vurdere behovet for videre kirkelig bemanning og be LRS-presten innkalle disse
- sammen med lederen for den psyko-sosiale tjenesten vurdere behovet for annen tros- og livssynsmessig bemanning
- sammen med lederen for den psyko-sosiale tjenesten vurdere behovet for språklig og annen kulturell kompetanse
- føre vaktliste
- holde løpende kontakt med LRS-presten for gjensidig oppdatering
- gi nytt personell informasjon om ulykken og innføring i tjenesten
- kanalisere aktuelle behov for oppfølging av rammede
- generelt henvise til politiets opplegg for medieinformasjon
- følge opp retningslinjene trukket i veiledningen ”Mediene og kirkens offentlige rolle ved ulykker og katastrofer”

- påse at det blir holdt avlastningssamtaler for avtroppende personell
- gi respektive proster melding om hvilke ansatte som deltar i katastrofearbeidet
- avgi en skriftlig oppsummerende rapport til LRS-presten

Samarbeidslinjer

Du er underlagt stedlig leder av de psykososiale tjenester.
 Du er nærmeste overordnede for kirkelig personell på senteret.
 LRS-prest er din kirkelig overordnede.

Dette tiltakskortet bør forefinnes på bostedet og medbringes sammen med kirkelig identitetskort (=tjenestebevis) ved innkalling til tjeneste. (Se også s. 10). Tiltakskortet finnes også i vedlegg 7.

3.5 Hendelser/ulykker som ikke nødvendiggjør at LRS er i funksjon.

Det er mulig at ulykken skjer i ett politidistrikt, mens en rekke oppgaver knyttet til varsling av pårørende vil finne sted utenfor dette distriktet. Det er flere slike eksempler på innenlands ulykker hvor det er tilfelle, og det vil være tilfelle ved ulykker i utlandet.

Kirkens oppgaver utføres da i tråd med det som er beskrevet i pkt 2.2, dvs. vanlig praksis for informasjon via lokalt politi og formidling av dødsbudskap med nødvendige tilpasninger til den aktuelle hendelse. Det er mulig omfanget/antall døde fra et lokalsamfunn tilsier at særskilte tiltak iverksettes (pårørendesenter, informasjonstiltak på arbeidssted, skole osv), se planens pkt 4. Det vil ofte være hensiktsmessig at politidistrikt "uten ulykken," men med mange direkte berørte, organiserer sine oppgaver tilnærmet lik LRS-planens opplegg for stabsarbeid og informasjon, inklusive LRS-prestfunksjonen.

For ordens skyld nevnes at varslingsoppgaver utenfor LRS-situasjonen kan inneholde elementer som gir ekstra stort behov for nær kontakt politi-prest overfor pårørende. Som eksempel kan nevnes drap hvor både offerets og gjerningsmannens pårørende kan være i "målgruppen" for varsling og særskilt oppfølging.

3.6 Ved sykehus:

3.6.1. Telemark:

Sykehuset Telemark, Skien omfatter: Skien, Porsgrunn og Kragerø
 Kun katastrofereidskap / akuttmottak i Skien.
 2 stk sykehusprester er knyttet opp mot sykehusets beredskap.

Ved opprettelse av Senter for overlevende og pårørende på sykehuset,
 knyttes kirkens LRS tjeneste seg, i oppstartfasen, til:
 sykehusprest Terje Talseth Gundersen, mob nr. 41412597.

Uavklart situasjon vedr.:

Rjukan sykehus
 Helse Blefjell: Notodden sykehus.

3.6.2 Aust og Vest Agder

Sørlandet sykehus har avdelinger i Kristiansand, Flekkefjord, Mandal og Arendal. Kontaktperson ved sykehus (SSHF) er Hans Christian Solberg, Tlf: 90 75 95 59.

Sykehusene har 3 prester fordelt på 2 prester i Kristiansand og 1 i Arendal.

4. Lokalmenighetens beredskap

Denne er aktuell både ved ulykker i lokalmiljøet og ulykker andre steder hvor mange fra lokalmiljøet er rammet. For å være best mulig beredt må skjemaet ”Menighetens plan ved katastrofer og ulykker” være utfylt og oppdatert til enhver tid (vedlegg 8). Tilhørende momentliste er også viktig (vedlegg 9).

5. Mediene og kirkens offentlige rolle ved ulykker og katastrofer

Se www.kirken.no Søk ”tema”.

6. Oppfølging

6.1 Oppfølging av kirkelig personell

Det er meget viktig at de kirkelig ansatte som blir involvert i en ulykke/katastrofe får den oppfølging som er nødvendig. Det innebærer tilbud om avlastningssamtale i gruppe eller individuelt etter endt oppdrag. Noen ganger vil det dreie seg om psykologisk debriefing etter en tid, andre ganger dreier det seg om å få noen dagers rekreasjon.

Hvorfor viktig med debrief?

- Systematisering, normalisering av følelser etter unormal hendelse.
- Det indre trykket i oss må ut.
- Tankene våre må reorganiseres.
- Gjenkjenne seg selv i andre.
- Skape samhold, motvirke isolasjon.

6.1.1. Oppfølging av kirkelig personell som har besørget varsling av pårørende.

Kirken har gjennom mange år besørget varsling av pårørende/etterlatte når hendelser som har tilsagt dette er oppstått. Det er derfor innarbeidet rutiner og blitt tilført nødvendig kompetanse for at kirken kan gjøre dette på en så god måte som mulig. I forbindelse med ulykker/katastrofer vil imidlertid omfanget av det som har inntrådt kunne bli så stort og krevende at det kirkelige personell vil kunne ha behov for en spesiell oppfølging og støtte. I første rekke vil prostens her ha en viktig funksjon. Det vil være prostens oppgave å følge opp det kirkelige personellet i sitt prosti ved å kunne tilby avlastning og støtte fra andre kirkelige tilsatte, i tillegg til at det også tilrettelegges nødvendig oppfølging, debrief osv i etterkant.

6.1.2. Oppfølging av kirkelig personell ved pårørende- mottakssenter.

Ved opprettelse av pårørende- mottakssenter ser en for seg at kirkelig personell vil kunne måtte gå inn en skiftordning slik at en får avlastning og kan trekke seg ut av situasjonen etter en nærmere angitt tid. Hvor lenge man skal være på vakt ved pårørende- mottakssenteret vil være avhengig av den konkrete situasjon og omfanget på det som har skjedd. LRS prest avklarer dette i hvert enkelt tilfelle, men en vil ikke anbefale vakter som går noe særlig ut over 5 timer før man får avlastning av nytt personell. Når det kirkelige personellet ankommer senteret vil det være viktig med en god brief slik at man blir oppdatert på status og de behov som måtte finnes. Samtidig vil det også være viktig at det personellet som går av vakt får en gjennomgang av det som har skjedd på vekten, og således også får en emosjonell debrief. Dette vil være viktig i forbindelse med hvert vaktskifte, samtidig som personellet også skal tilbys videre oppfølging i etterkant av ulykken/katastrofen. En ser for seg at den som går av vakt briefes den som begynner ny vakt, og at den som begynner på vakt kjører en kort debrief av avgående vakt. Her følger noen elementer som bør være en del av dette:

Brief av kirkelig personell som tiltrår ny vakt ved pårørende- mottakssenter.

- Informasjon av hva som har hendt.
- Status i redningsarbeide og arbeidet ved pårørende- mottakssenter.
- Hvem er involvert i arbeidet ved senteret og ellers i redningsaksjonen. Hvem er leder ved senteret og fra hvem får en ny informasjon.
- Hva er friggitt informasjon.
- Praktiske opplysninger vedr vekten. Hvilke lokaliteter har man til rådighet, når tar man pauser, mat og lignende.
- Eventuelle andre spørsmål.

Debrief av kirkelig personell etter avsluttet vakt ved pårørende- mottakssenter.

- Gjennomgang av vekten. Oppsummering.
- Vanskelige opplevelser / inntrykk.
- Hvordan fungerte samspillet med de andre hjelperne ved senteret? (kommunikasjon, informasjon, tekniske forhold, pauser osv).
- Eventuelle andre forhold som bør evalueres.
- Informasjon om fortsettelsen av aksjonen. Kan man forvente at man blir innkalt til ny vakt? Avklare så mye som mulig mht dette.

6.1.3. Oppfølging av kirkelig personell tilknyttet eventuell svartelefon for pårørende.

Dersom en slik telefon opprettes og det knyttes kirkelig personell til dette, vil hovedpunktene i oppfølging av kirkelig personell til pårørende- mottakssenter kunne benyttes også her.

6.2. Oppfølging av berørte

Personer en kommer i kontakt med i forbindelse med arbeidet på samlingssted eller pr. telefon, kan ha behov for kontakt, samtale og sjelesorg etter akuttfasen. Kirkens ressurspersonell må formidle eller gi veiledning om hvem de kan ta kontakt med etter akuttfasen.

Se også vedlegg 10: "Til de berørte"
og vedlegg 11: "Barn og unges reaksjoner"

7. Annet ressursmaterieil

Kirken har utarbeidet en del materieil til bruk for hjelpepersonell ved ulykker og katastrofer. Dette finner man under **kirken.no** på nettet.

Bispedømmekontoret vil også kunne trekkes inn som konsulentbistand ved behov.

HJELPEMIDLER FOR DET ENKELTE LEDD VED INNSATS

Følgende skal forefinnes hos den enkelte person/instans.

LRS-prest: - Tiltakskort
- Kirkelig identitetskort (=tjenestebevis)
- Papirutskrift av vedlegg 6 om kirkelig personell
- Årbok for Den norske kirke

Leder
samlingssted: - Tiltakskort
- Kirkelig identitetskort (=tjenestebevis)
- Papirutskrift av vedlegg 6 om kirkelig personell
- Årbok for Den norske kirke

Menighetskontor: Skjema og nødvendige huskelister/veiledninger for både organisering og støttetjeneste (vedlegg 8 og 9)

